

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**R. P. Valerii Reginaldi Bvrgvndi Seqvani E Societ: Iesv,
Praxis Fori Poenitentialis**

Ad Directionem Confessarii, In Vsv Sacri sui muneris ...

Regnault, Valère <1543-1623>

Mogvntiæ, 1617

Cap. 1. Maiorem excommunicationem priuare passiuâ participatione
Sacramentorum,

[urn:nbn:de:hbz:466:1-78477](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-78477)

LIBER SEPTIMVS ET
TOTIVS OPERIS TRIGE-
SIMVS SECVNDVS.

DE CENSVRIS ECCLESIASTICIS, PROVT EARVM
notitia facit ad rationem iudicandi de peccatis.

N tradenda ratione iudicandi de peccatis tractationi Sacramentorum, adiungenda est tractatio censurarum Ecclesiasticarum: tanquam poenarum, ab illorum vsu excludentium iis ligatum: ita vt peccet cum tali vinculo siue suscipiens, siue administrans quodcunque Sacramentum paucis casibus exceptis, quæ in sequentibus propriis locis commemorabuntur. Atque illud de nomine censuræ præmittendum est; quia apud Romanos Censorita præerat populo, vt ipsum corrigeret: ipsum esse nomen nõ tantum officii, sed etiam correctionis & poenæ, vt cum Satyricus dixit, *Vexat censura columbas*: qua acceptione censura hic capitur: nimirum pro Ecclesiastica correctione culparum, id est, pro poena qua quis ab Ecclesia ob aliquam culpam priuatur vsu bonorum, quorum dispensatio est illi diuinitus commissa. Sicque acceptæ, tres ex cap. Quærenti, De verborum signific. distinguuntur species: excommunicatio, suspensio, & interdictum. Quam distinctionem vt Doctorum communem Syluester refert in verbo interdictum l. n. 3. Nec videtur audiendus Sotus in quartum distinct. 2. quæst. 3. art. 1. dum addit cessationem à diuinis: quia cum hæc nihil sit aliud quam intermissio diuinorum officiorum, facta ob aliquam iustam causam, quemadmodum Nau. in Enchir. cap. 27. num. 164. & 188. bene notat, ponenda, non est in numero censurarum. Accedit quod reuocari possit ad interdictum, cuius rationem quandam inducit. Nec item audiendus videtur Viguerius in cap. 16. Institutionum suarum § 6. vers. 13. addens degradationem, depositionem & irregularitatem, quoniam hæ non censura, sed inhabilitates sunt dicendæ: vt pote quæ non priuant solo vsu bonorum spiritualium, sed quoad fieri potest, facultate eis vtendi. Iam pro triplici memorato censurarum Ecclesiasticarum genere, tres tractatus hic liber continebit. Primus erit de excommunicatione, secundus de suspensione, & tertius de interdicto.

REGINA
DE
PRAE
EDR
E. V

TRACTATUS I.

De excommunicatione.

Quotuplex sit excommunicatio & quæ ad illius validitatem requiratur ex parte causarum ex quibus pendet, sufficienter expositum est à nobis in præced. libro 9. simul cum iis quæ spectant ad absolutionem ab eadem. Hoc vero loco addenda restant peculiariter faciendæ ad rationem de peccatis iudicandi nobis propositæ. Suntque illa quibus excommunicatio ita priuat, vt si hæc irretitus, illa vsurpet, peccet: simulque ceteri commutantibus ipsi, nisi interueniat causa aliqua excusans. Atque ita procedemus, vt primo loco persequamur: sigillatim ea quibus excommunicatio maior priuat excommunicatum. Secundo vero, ea in quibus ceteri cum illo, communicare prohibentur. Tertio, ea quæ talem communicationem excusare possunt à peccato. Ad extremum aliquid addemus de excommunicatione minore.

CAP. I.

Maiorem excommunicationem priuare passiva Sacramentorum participatione.

SVMMARYM.

- 1. Maiore excommunicatione inmodatus suscipiendo aliquod Sacramentum, peccat mortaliter: quantumuis sit occultus, aut penitent.
- 2. Quatenus ignorantia in eo excuset.
- 3. Peccatum ministrantis excommunicato Sacramentum.

4. Collatio Sacramenti excommunicati facta etiam scienter est valida, excepta collatione Sacramenti penitentia.

Excommunicationem maiorem priuare Sacramentorum participatione passiuam, manifestum est ex cap. Si celebrat De Clerico excomm. & ex cap. Cum illorum De sentent. excomm. & ex cap. Engeltrudâ 3. qu. 4. Idque Doctores quorundam plures commemorat Vgolius tabula 2. De censuris cap. 7. initio, communi consensu admittunt, ita vt excommunicatus percipiendo Sacramenta (addit alijs citatis idem Vgolius in eod. 7. §. 3. num. 2.) sacrilegium committat, & peccet mortaliter. Intellige autem quantumuis sit occultus: iuxta illud quod tradetur in sequenti capit. ultimo sectione 2. De privilegio Concilij Constantinensis, quod nullo modo sit datum in fauorem excommunicatorum: sed ceterorum tantum fidelium. Intellige etiam quantumuis non stet per excommunicatum quominus absoluitur iuxta Adrianum in 4. De confess. quæst. 4. §. Si petas: & Syluest. Excommunicatio 3. nu. 12. Sicut enim homicida quantumuis contritus de peccato manet obnoxius poenæ iuris, donec à Principe ea sit illi remissa, ita excommunicatus obnoxius est incommodis censuræ, donec absolutus sit. Intellige adhuc, quantumuis excommunicatio sit iniusta, dummodo sit valida, iuxta eundem Syluest. ibid. Et ratio est, quæ præcedentia quoque confirmat, quod de natura excommunicationis sit, priuare passiuam participationem Sacramentorum: adeo vt nulla excommunicatio detur quin priuet tali participatione.

Quamquam tamen, vt post Palud. Adrianum & Caiet. docet Sotus in 4. dist. 22. qu. 1. art. 1. dubio vlt. & post Nau. atq. alios, Vgol. De censuris Tabu. 2. cap. 7. §. 2. n. 6. si quis inuincibiliter ignoret vel factum, hoc est, se esse excommunicatum: vel ius, hoc est, nõ licere excommunicato accedere ad Sacramentum, non modo non peccabit passiuam participationem Sacramentorum; sed etiã fructum gratiæ diuinæ recipiet. Nam nõ ponet obicem per peccatum: sufficienter, vt supponimus, dolens de eo: excommunica-

municationeque non obstante, remanebit habitate suscipiendi sacramenta, quam baptismalis character indelebilis illi tribuit. At tamen executionem ordinis ignoranter susceperit in excommunicatione, non habet ordinatus: sed statim ac noverit excommunicationem tenetur ab eiusdem ordinis usu abstinere vt per cap. Illorum De sententia: excommunicationis notat Vgolin. sub finem sequentis §. 3. citans alios.

ADVERTE vero iuxta Nauar. in Enchir. cap. 27. nu. 239. excusari posse eum, qui (re existente occultissima) ad vitandam grauem infamiam aut mortis periculum, post debitam contritionem, qua probabiliter credat se restitutum diuinae gratiae, celebraret aut communicaret. Nam nulla alia ratione valenti eiusmodi periculo obuiare, subuenit lex naturalis de fama & vita seruanda. Qua tamen in re valde circumspicendum est oportet: nec in re tanti momenti sibi blandiri, cum non sit dandum sanctum canibus Math. 7. iisue qui habendi sint, tanquam Ethnici & Publicani ex seq. cap. 38.

Aduerte praeterea, quod vt non est licitum excommunicato sacramenta percipere: ita nec licitum est illa ei ministrare: vt pluribus aliis citatis docet Vgolinus in eodem cap. 7. §. 1. Patetque ex cap. Excommunicamus. 1. §. Crederetis, versus Sane Clerici, De haereticis, & ex cap. Episcoporum, De priuilegio in 6. Excipitur tamen casus in quo ministrans sacramentum ignorat eum cui administrat esse excommunicatum: aut sit quidem excommunicatum esse, sed is est occultus, & publice petit ministrari sibi aliquid sacramentum, vt Eucharistiam. Nam ne diffametur, ministrandum est ei: pro quo facit quod Dominus Eucharistiam ministraverit ludae proditori, quem cognoscebat sumere indigne.

Quaerenti autem: An si defuerit ignoratio excusans, excommunicatio reddat sacramenta quae excommunicatus recipit, inualida nullaque: ita vt debeant iterari. Respondendum est de ceteris quidem sacramentis certum esse quod excommunicatio non reddat ea inualida (qua de re videri possunt Sot. in 4. dist. 22. q. 1. ar. 1. Nauar. in Enchir. c. 27. n. 36. Couar. ad cap. Alma mater 1. par. §. 6. n. 5. & 6. & Vgolin. in prius cit. §. 2.) ita vt iteranda non sint si nullus alius obex positus sit in illorum susceptione. De poenitentiae tamen Sacramento, seu de absolutione Sacramento aliquid dubitationem esse: de qua quid tenendum sit exposuimus in fine praeced. lib. 6. Cui quidem expositioni congruet, atque adeo regule iuris receptissimae. Quod poenae & odia restringi debeant: tenendum est, eo quod hic dicitur excommunicatum passiva sacramentorum participatio ne priuari; in dicitur non quidem, quod sacramenta quae excommunicatus receperit sint nulla, sed tantum quod is sub mortalibus peccatis sit illa recipere: adeo vt mortaliter peccet illa recipiendo, neque consequatur diuinam gratiam: quae est effectus fructusque potissimus eiusmodi participationis. De qua re Vgolin. in cod. c. 7. §. 3. Vt autem sacramentorum, sic & sacramentalium participatione fructuosa priuatur excommunicatus: quia talium spiritualis fructus pendet ex merito & applicatione Ecclesiae, quae non intendit, communibus suis suffragiis ipsum iuuare, prout idem author plenius declarat.

CAPVT II.

Maiorem excommunicationem priuare etiam actiua participatione Sacramentorum.

SVMMARIVM.

- 3 Non esse licitum excommunicato administrare sacramenta, cum qua moderatione sit accipiendum.
- 6 Quatenus possit excommunicatus etiam non toleratus, sacramenta conferre.
- 7 Collata ab eodem sunt valida, excepto poenitentiae sacramento, extra mortis articulum collato.
- 8 Obseruandum de sacramento Ordinis collato ab excommunicato.

DE hac priuatione constat ex cap. Illud, §. Licet, De Clerico excommun. ministr. & ex cap. Engestrudam 3. q. 4. & per rationes quas habet Vgol. De censuris tab. 2. cap. 7. §. 4. Quo fit vt excommunicatus peccet mortaliter administrando sacramenta, prout expressit Couar. ad cap. Alma mater 1. par. §. 6. num. 5. & post ipsum atque alios Vgol. in cit. §. 4. nu. 4.

Quod tamen est cum aliqua moderatione intelligendum. Si enim excommunicatus talis sit, quem ex priuilegio Concilij Const. int. ceteri non tenentur vitare, & aliquis ab ipso tanquam pastore suo debite postulet sacramentum aliquod sibi conferri, potest conferre abique peccato, & irregularitate vt docet Sotus in 4. dist. 1. quest. 5. art. 6. propos. 6. & dist. 22. quest. 1. art. 4. col. 2. Nauar. in Miscell. 47. D. oratione, n. 3. & alij quorum meminit Henriquez in 1. par. suae summae lib. 13. cap. 6. l. 1. in margine. Rationes ipsorum sunt: tum quod si Parochus Parochiano petenti sacramenta non possit ea conferre absque peccato, merito ipse a collatione se subtraheret; & ad confrendum, cum serupulo sollicitaretur ab aliis: quod vtrumque alienum est ab Ecclesiae mente consulendi timoratis conscientis per ante memoratum priuilegium Concilij Constantiensis. Nec obstat excommunicatum in nullo relaxari per tale priuilegium, vt in eodem exprimitur: quoniam illi in hac re non fauetur in relaxationem, sed in restrictionem: vt cogatur sustinere onus a quo, praetextu excommunicationis poterat se excusare. Aduerte vero talem excusationem a peccato intelligendam esse, de excommunicato per memoratum priuilegium tolerato, quem peccati propter quod excommunicatus est, aliorumque omnium suorum mortalium praenitet: adeo vt nihil aliud obstei quam excommunicatio.

PORRO quantumcumque Sacerdos sit excommunicatus de numero vitandorum, hoc est, vel sit nominatim denunciatus, vel notorius Clerici percussor, potest, etiam non Parochus, in extrema necessitate, mortis articulo, cum non est alius minister, sacramentum baptismi conferre absque peccato, ex D. Thoma 3. part. quest. 82. art. 7. ad 2. et si id non possit (iuxta Syluestrum verbo Excommunicatio tertio in effectu 22.) nisi vt laicus, hoc est, sine solemnitate, cum id sufficiat ad satisfaciendum necessitati. Potest etiam pari ratione, dare absolutionem sacramentalem, prout exposuimus in lib. 1. cap. 7. sub initium.

Siquis quaerat, an excommunicatio maior non tantum faciat vt mortaliter peccet excommunicatus Sacramenta conferendo: sed etiam vt collata sint inualida. Respondetur cum Couarruua in citato num. 5. & sequentibus, atque ex aliis quorum meminit Vgolinus tabul. prima cap. 13. num. 16. si non sit aliunde impedimentum, Sacramenta collata ab excommunicato, esse valida. Poena enim Ecclesiastica non est, vt Sacramenta ab excommunicato vel suscepta, vel collata irrita sint; sed vt licite & absque peccato suscipi aut conferri non possint; excepto tamen poenitentiae sacramento, quod in conferente requirit iurisdictionem, iuxta illud Concilij Tridentini, sess. 4. cap. 7. Verissimum esse synodus haec confirmat: nullius momenti absolutionem eam esse debere, quam Sacerdos in eum profert in quem ordinariam aut subdelegatam non habet iurisdictionem. Nam excommunicatus, qui est de numero vitandorum, caret omnino, si non iurisdictione, factam vti iurisdictionis, iuxta cap. Aprobandum, De sententia & re iudic. Et ratio est ex Dico Thoma in 4. dist. 2. quest. 2. artic. 2. quae sunt, quia non potest iurisdictione vti nisi communicando eum iis, quos vitare aut a quibus vitari debet ex praeccepto Ecclesiae. Proindeque impensa ab ipso absolutio nulla est: quod expresse tenent Nauar. in Enchir. cap. 9. num. 6. Medina Cod. De Confess. quest. 22. Couar. in citato §. 6. num. 7. conclus. 6. Vbi eam esse sententiam omnium annotat. Addens in sequenti conclus. septima id procedere etiam si Poenitens ignoret se taliter excommunicato confiteri; adeo vt postquam habuerit eius rei notitiam teneatur iterare confessionem. Pro cuius limitatione vide dicta in libro primo cap. 10. num. 116. & 117. ac excipe articulum mortis: in quo impensa absolutio etiam ab excommunicato vitando, valida est, prout Nauar. in Enchir. cap. 27. num. 271. vers. 7. bene deducit ex eo quod in Concilio Trident. hoc citato generaliter & absque exceptione dicatur in Ecclesia Dei semper custoditum fuisse vt nulla sit reseruatio in articulo mortis, ideoque omnes Sacerdotes, quoslibet poenitentes a quibusvis peccatis & censuris absolueri posse. Inde enim patet vt praecceptum de non furando, sic praecceptum de non vtendo iurisdictione,